

Крижова Вікторія Андріївна
здобувач вищої освіти, спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Миколаївський національний аграрний університет
Науковий керівник:
Лугова Ольга Іванівна
кандидат економічних наук, доцент
Миколаївський національний аграрний університет

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ ТА ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ В КОНТЕКСТІ ФУНКЦІЙ УПРАВЛІННЯ

Бухгалтерський облік є однією з найважливіших складових системи управління підприємством. Він забезпечує відображення та контроль фінансово-господарської діяльності підприємства, а також формування інформації для прийняття управлінських рішень.

У сучасних умовах розвитку економіки роль бухгалтерського обліку зростає. Це пов'язано з рядом факторів, зокрема, з глобалізацією економіки, розвитком інформаційних технологій, посиленням конкуренції.

Бухгалтерський облік має тісний зв'язок з функціями управління. Він забезпечує інформацію для виконання таких функцій, як:

- планування - облік дає можливість оцінити фінансовий стан підприємства та його можливості для реалізації планів;
- організація - облік допомагає в організації господарської діяльності підприємства, забезпечуючи контроль за виконанням планових завдань;
- мотивація - облік дає можливість оцінити результати діяльності підприємства, що є основою для мотивації працівників;
- контроль - облік забезпечує контроль за господарською діяльністю підприємства, виявляє відхилення від планових завдань та допомагає в їх усуненні.

Облікова політика є сукупністю принципів, методів та процедур, які використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку. Вона має важливе значення для забезпечення достовірності та повноти облікової інформації.

Облік є складним і багатогранним процесом, який має важливе значення для функціонування будь-якого підприємства. Тому визначення обліку та облікової політики є предметом дослідження багатьох науковців. Історично склалося кілька основних теоретичних підходів до визначення обліку та облікової політики:

- 1) функціональний підхід;
- 2) інформаційний підхід;
- 3) системний підхід;
- 4) процесуальний підхід.

Функціональний підхід до визначення обліку та облікової політики був розроблений у першій половині ХХ століття. Згідно з цим підходом, облік є

процесом, який забезпечує формування та надання фінансової інформації для різних цілей, таких як:

- планування та контроль діяльності підприємства;
- прийняття управлінських рішень;
- інформування зовнішніх користувачів про фінансовий стан та результати діяльності підприємства.

Інформаційний підхід до визначення обліку та облікової політики був розроблений у другій половині ХХ століття. Згідно з цим підходом, облік є процесом, який забезпечує формування та надання достовірної та своєчасної інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства.

Системний підхід до визначення обліку та облікової політики був розроблений у другій половині ХХ століття. Згідно з цим підходом, облік є системою, яка складається з таких елементів:

- облікові об'єкти;
- облікові процеси;
- облікова інформація;
- облікові користувачі.

Процесуальний підхід до визначення обліку та облікової політики був розроблений у другій половині ХХ століття. Згідно з цим підходом, облік є процесом, який складається з певних етапів і процедур, таких як:

- збір первинних документів;
- класифікація та кодування облікових даних;
- аналіз облікових даних;
- реєстрація облікових даних;
- складання фінансової звітності [1].

У сучасній практиці найбільш поширеним є інформаційний підхід до визначення обліку та облікової політики. Цей підхід відображає основну функцію обліку, яка полягає в забезпеченні формування та надання достовірної та своєчасної інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства.

Облікова політика - сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності [2]. Облікова політика розробляється підприємством самостійно та затверджується його керівництвом.

Основними принципами облікової політики є:

1. Принцип історичної вартості. Цей принцип передбачає, що активи та зобов'язання відображаються в бухгалтерському обліку за їхньою фактичною вартістю на дату їхнього придбання або отримання.

2. Принцип нарахування. Цей принцип передбачає, що доходи та витрати відображаються в бухгалтерському обліку в момент їхнього виникнення, а не в момент отримання або сплати грошових коштів.

3. Принцип послідовності. Цей принцип передбачає, що підприємство повинне застосовувати єдині принципи, методи та процедури для ведення

бухгалтерського обліку протягом певного періоду часу [3].

Облікова політика повинна відповідати деяким вимогам: достовірність, своєчасність, зрозумілість. Інформація, що міститься в бухгалтерському обліку, повинна бути якісною. Вона може використовуватись для оцінки фінансового стану підприємства, оцінки ефективності діяльності підприємства, а також, для прогнозування фінансових результатів діяльності підприємства [4].

Облікова політика підприємства є тим важливим інструментом, завдяки якому існує можливість розумного поєднання державного регулювання і власної ініціативи підприємства в питаннях організації та ведення бухгалтерського обліку [5].

Україна активно працює над гармонізацією бухгалтерського обліку з міжнародними стандартами. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» передбачає поступову гармонізацію національних стандартів з міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ).

У наш час облік та облікова політика постійно вдосконалюється. Нововведення дозволяють українським підприємствам підвищити якість фінансової звітності та зробити її зрозумілою для міжнародних користувачів. Зростає використання хмарних технологій для автоматизації облікових процесів. Це дозволяє бухгалтерам отримувати доступ до облікової інформації з будь-якого пристрою. Бухгалтери все частіше беруть участь у управлінні підприємством. Вони допомагають керівникам підприємств приймати ефективні рішення на основі достовірної фінансової інформації.

Отже, розвиток обліку та облікової політики в Україні відбувається в напрямку гармонізації з МСФЗ, інформатизації обліку та зміни ролі бухгалтера. Ці тенденції сприяють підвищенню якості фінансової звітності та ефективності управління підприємствами.

Список використаних джерел

1. Пілевич Д. С. Застосування системного підходу до дослідження бухгалтерського обліку. *Проблеми економіки*. 2015. № 1. С. 209-217.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-XIV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 26.10.2023).
3. Давидов Г. М., Савченко В. М., Пальчук О. В. та ін. Облікова політика: навч. посіб.; за заг. ред. Г. М. Давидова. 2-ге вид., перероб. і доп. Кропивницький: ПП «Ексклюзив-Систем», 2017. 362 с.
4. Гордієнко Н. І., Харламова О. В., Мізік Ю. І., Конопліна О. О. Аудит: методика і організація. Навчальний посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 319 с.
5. Чебан Ю. Ю., Лугова О. І., Боева О. В. Особливості формування облікової політики сільськогосподарських підприємств: методологічний аспект. *Молодий вчений*. 2015. № 2(6). С. 1447-1450